

Megmenteni a Földet – a nyugati civilizáció eltüntetésével

Drieu Godefridi: *L'écologisme, nouveau totalitarisme?*

Texquis, 2019; 2022

Az atlantista „öko-kollapszológusok” szerint csak a nyugati civilizáció sürgős lerombolásával menthetjük meg a világunkat. Sokan – az „összeomlás jós Yves Cochet zöld EP-képviselőhöz hasonlóan – megvannak győződve arról, hogy az emberiség harminc év múlva eltűnik e sárgolyóbisról.¹ Valóban le kell mondanunk az autóról, a repülőről, a klímaberendezésekről, a számítógépekről, az okostelefonokról, a megmaradt gyárainkról, a csúcstechnológiás kórházainkról, hogy ilyen áron mentsük meg a bolygónkat? Ez ellen a kiagyalt és szétkürtölt „kórszellem” ellen emelte fel élesen a szavát a belga szárnyas, liberál-konzervatív elveket valló Drieu Godefridi – a brüsszeli Hayek Intézet alapítója – ötletesen megírt könyvében. A szerző a Sorbonne-on doktorált filozófiából. A civil életben adójogi szakértőként különböző vállalatoknak dolgozik, miközben vehemensen küzd a zöld színű utópiák kiötlése, terjesztése ellen.

Godefridi kötetét olvasva kiderül, hogy ez a totális elhivatottságú, büntető jellegű ökológizmus az új szerepkörében példásan helyettesíti a marxizmus-leninizmust, de az is lehet, hogy ez annak az új szociokulturális környezethez adaptált változata. A kommunizmus bukása után a klasszikus liberalizmus és a konzervatív természetvédelmi szemlélet iránti gyűlöletnek találnia kellett egy új falovat maga alá. A volt maoista, Alain Lipietz – jelenleg

zöld EU-s képviselő – nyíltan bevallotta, hogy a *vörös* úton jutott el a *zöld* felségterületre.² Amikor már nem lehetett tovább tagadni még francia baloldali körökben sem a kommunista rendszer okozta több mint hatvan – mások szerint ennél jóval több millió – ember erőszakos halálát, sürgősen más eszméket kerestek a harc folytatásához. És csodák csodája: az „ökológizmus”, vagyis a kisajátított, átkódolt természetvédelmük jól pályázott erre az aktivista, ideológiai igényre. A tudományosnak tartott véleményekből kiindulva az „ökológiájuk” propagandája sikerrel helyettesítette Mao Vörös Könyvecskéjét. Arról nem is beszélve, hogy anyagilag is hasznosnak bizonyult a nyomulásuk, hiszen a hírhedt Cohn-Bendit vezette EU-s parlamenti frakcióban pozíciókat és jókora fizetést lehetett zsebre vágni. Hanguvatkeltésükkel – tisztelet a kevés kivételnek – emberiségmentőként léptek fel, mondanivalójuk pedig gyorsan terjedt a hozzájuk szegődött fősodratú médiában. Az Istent mellőző világunkban sáskamód imádkoznak az „egészség, boldogság, diéta” szentháromságához. (A wikipédiában olvasható, hogy az imádkozó sáska, latinul *Mantis religiosa* elnevezés félrevezető, mert ez a rovar nincs rokonságban a valódi sáskákkal; legközelebbi rokonai a csótányok és a termeszek. A mantis szó jóst jelent: erre vonatkozik a Theokritosz által leírt „mantis ha kalamaia” kifejezés, ami

1 Yves Cochet: *Devant l'effondrement. Essai de collapsologie*. (Az összeomlás előtt. Kollapszológiai esszé.) Paris, 2019, Les Liens qui libèrent.

2 Alain Lipietz: *Face à la toute-urgence écologique, la révolution verte*. (Zöld forradalommal az ökológiai vészhelyzet ellen) Paris, 2022, éd. Les Petits Matins.

a nádszálakban ülő jóst, látnokot jelent. A muszlim hagyomány szerint az imádkozó sáska, vagy más nevén ájtatos manó fogólábai Mekka felé mutatnak-matatnak.)

A szerző harciasan fogalmaz: ez a fajta ökológizmus totalitárius, és bátran párhuzamba állítható a nemzetiszocializmus és a kommunizmus emberátalakító törekvéseivel. Vegyünk két példát az állítás bizonyítására. Egy 2018 szeptemberében tartott értekezleten Aurélien Barrau asztrofizikus, számos tudományos társulat tagja, arról beszélt, hogy az ember terhére van a természetnek, és a flórát-faunát pusztító viselkedésünk inherensen hozzátartozik emberi mivoltunkhoz. És nemcsak azért, amit és ahogyan teszünk, hanem egyszerűen a létezésünk okán.³ Az ilyen ökoideológiai megközelítés lételméleti probléma – érvel Godefridi.⁴ Az ember, a homo sapiens szerintük egy gyenge teremtmény, egy beteges lény, aki képtelen „kollektív léptékben” megnyilvánulni. Tehát határozott és népszerűtlen politikai kényszerintézkedésekre van szükség, amelyekkel – a cél érdekében – korlátozhatók egyéni szabadságjogaink.

Másik példa: 2018. július 29-én a *Liberation* napilapnak adott interjújában, François-Marie Bréon klímaszakértő azt fejtegette, hogy le kell mondanunk a fűtésről, a turizmusról, a nemzetgazdaság egész ágazatait kell bezárunk, és végül búcsút inthetünk a maradék egyéni szabadságjogainknak is, a „deficites” demokráciánknak, minden olyasminek, amely összeegyeztethetetlen a szén-dioxid kibocsátás elleni szent küzdelemmel. És ez még csak a kezdet. Bréon arra a következtetésre jut – ökotudományosan: oda konkludál a nagy turbulenciában –, hogy a természeti környezet megtartásának legjobb biztosítéka, ha a Föld lakosságát alaposan lecsökkentjük. Javára írandó, hogy humanista marad: más ökoelvtársával ellentétben

nem tesz javaslatot arra, hogy miként szabaduljunk meg az emberiség fölösleges kilentzédétől. A népesség erőszakkal történő csökkentését az ökológisták tekintélyes része vallja, de fantáziálásuknak nem találjuk a racionális magját. Néha lefele történő licitversenynek lehetünk szemtanúi, ha kellően mazochistáknak bizonyulunk ilyen izgalmak követésére. Amikor például Lierre Keith amerikai ökofeminista arról révedezik, hogy a bolygónk ideális esetben maximum 8 millió egyént képes zavartalanul elhordani a hátán, akkor a *Le Monde* hetilap Biosphère blogján akad olyan szerző, aki szerint még ez is sok: maximum egy-két millió lenne az optimális.⁵ Ebbe a kiváltságos, davosi klubba, gondolom, magát is beleszámolja, hiszen minden öko-szentnek maga felé hajlik a keze.

„Tilts be mindent, amit csak lehet, a többi pedig adóztasd!” – ez lehetne az ökológisták politikai jelmondata – miközben egy varázskalapból kihúzott, autizmussal küszködő tinédzserrel (Greta Thunberg) csuklóztatják a visszaszólni nem tudó, felnőtt „közvéleményt”. Ha pedig szerintük az ember által kibocsájtott széndioxid a probléma, akkor őt minden széndioxidot kibocsátó tevékenységében korlátozni kell. (Némi gyakorlással talán a lélegzésünket is sikerül örökre visszatartani.) Ez az ökológiai csúcsteljesítmény különösen az európai fehér embernek ajánlott. Az újdonsült ideológia mindent betiltana – éles logikával elemezve anti-humanista etikájukat gyökerétől a konkrét követelések lombkoronájáig –, amit 1750 óta az európai civilizáció feltalált és előállított az emberiség javára. Godefridi kimutatja, hogy az ökológizmus radikálisabb ideológiát gyártott gazdaságellenes és végső soron „humanicid” céllal, mint a korábbi évszázadok totalitarizmusa.

3 <https://www.youtube.com/watch?v=R7sMZiSKmqg>

4 Drieu Godefridi: *L'écologisme, nouveau totalitarisme?* Texquis, 2019 (első kiadás), 71.

5 <http://biosphere.blog.lemonde.fr/2017/11/16/la-terre-ne-peut-porter-que-1-a-2-millions-dhumains>

A vegánok örömeire betiltanák a húsvést – ergo az állattenyésztést is –, a modern mezőgazdaságot, a vidéki életet és így tovább. Újabban a filozófus tekintetű szarvasmarha ellen fenekedtek, mert túl sok szén-dioxidot termel. És ha már nincs mese, és kíméletlenül kell csökkenteni a Föld népességét, már csak azok tanakodhatnak, hogy a gazdagokkal vagy a szegényekkel kezdjük? A gazdag-szegény vonatkozásban gyanítom, hogy keletkeznek majd politikai nézeteltérések. Mivel állami alkalmazott vagyok, nekem biztosan el kell mennem, de nem irigylem az életben maradottakat sem: rovarokkal, sáskapencsenyével csillapítják majd éhségüket. Külön gond, hogy az ökológizmus híveivel nem lehet vitázni. Nem ismerik a vitakultúrát, s ha igen, akkor sem tisztelik, mert az erő alkalmazásához, az alapítványi kifizetésekhez, illetve a médiahátszélhez szoktatták őket. Az ellentmondó „másságra” az atlanti világban a „tagadó” jelző illik, amely lassan egyenértékű a holokauszt tagadásával. Tehát tilos megfogalmazni alternatív hipotézist az ember okozta felmelegedés kapcsán.

A francia érdeklődők némelyike még élénken emlékszik például Claire Nouvian hisztérikus sikolyaira,⁶ amikor nekironított a klímaszkeptikusnak ócsárolt ellenfeleinek. „Klímaszkeptikusok márpedig nem léteznek!” – fejezte ki sommásan több ökológista „felszámoló biztosi vágyát” a velük vitatkozókkal szemben. És ez egy olyan vágyálom, amely megvalósulásáért nyugaton a hivatalos média mindent megtesz, sőt a Facebook is támogatja, kijelölve a klímával kapcsolatos információk „ellenőreit”. Pedig már többen is szóvá tették, hogy igen messze jár az elemi tudományos adatoktól az a kollektív tévedés, amelyen az ökológiai totalitarizmus alapszik, és

amelyre – félelmet gerjesztve – hivatkozik. Egyrészt azért, mert még nem sikerült egyértelműen megállapítani az ok-okozati összefüggést a szén-dioxid növekedése és a hőmérséklet emelkedése között visszamenőleg az elmúlt 150 évben. Valójában az összes úgynevezett üvegházhatású gázok mindössze 0,04 százalékot tesznek ki a légkör egészéből.⁷ Ez viszont nevetségesen kevés ahhoz – állítják azok, akik nem kapnak kellő médiafelületet –, hogy befolyásolja az éghajlatot. Az agymosás ennek ellenére megy tovább. Ilyen például: egy gyerek 58,6 tonna szén-dioxidot bocsájt ki évente.

A szerző nagy érdeme, hogy a kritikáit megfogalmazó fejezetekkel párhuzamosan egy dőlt betűvel szedett folytatásos kisregényt is megjelentet a könyvben, amely akár külön is elolvasható. A vitathatatlan írói vénával megírt disztópikus történet 2049 áprilisában kezdődik, és a fiatal Matthieu kálváriáját mutatja be az uralomra jutott ökológizmus diktatúrájában. A kisregény Orwell és Huxley műveinek méltó utóda, amivel a szerző egy újabb olvasói réteget is megcéloz.

Irányregényével Godefridi az ökológista ideológia lényegére tapintott, amely az utóbbi évtizedek alatt egyre zöldebbé vált, még a magánéletet kontroll alá szorító totalitárius mérge miatt is. A kisregény cselekményét követve érzékeinkkel is, fantáziánk révén is találkozunk a *környezetvédelem jogos gondjaira hivatkozó, de azt ürügyként felhasználó ökológista ideológia* valóságformáló hatásával, a marxi és a malthusi tanokkal rokon mivoltával. Az élmény hatására elmerenghetnünk azon, hogy hová fajulhat ennek az ideológiának a győzelme, amely azért olyan lefegyverző, mert a tudományra hivatkozik, annak leple alatt tör kizárólagos hatalomra. Korunk

6 Claire Nouvian aktivista, újságíró, producer és dokumentumfilm rendező. A több nyelvre lefordított *Abysse (A szakadékok)* Fayard, 2006 című könyv szerzője, „A környezetvédelem aranyasszonya” díj birtokosa.

7 <https://science.nasa.gov/earth/climate-change/greenhouse-gases/the-atmosphere-getting-a-handle-on-carbon-dioxide/>

hőse ugyanis áhítattal függeszti szemét a Tudományra, ha a Covid-diktatúra és az elburjánzó autoriter rendszereket kiszolgáló tudósok – tisztelet a kivételnek – mentalitása még nem ábrándította volna ki azóta. Az ökológizmus esetében a tudomány az a fa, amely elrejt szemünk elől az erdőt, ahol vérmedvék fitymálják a málnát, zsírosabb falatokról ábrándozva.

Miközben nagyon is értékeljük, hogy Godefridi könyvének a fejezetei rövidségük ellenére jó felépítésűek, három kérdéskört kell feltétlenül körbe járni ahhoz, hogy a végére járhassunk a környezetvédelem feladatának. Az első annak tisztázása, hogy az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change) miként viszonyul a harciassá váló ökológista ideológiához. A második egy kritikai észrevétel a szerző témakezelésével kapcsolatban. A harmadik arról szól, hogy miért szükséges az ökofundamentalistákénál összetettebb szemléletmód, hogy világosabban lássunk a ránk zúduló környezetvédelmi gondok közepete.

A múlt század hatvanas-hetvenes évtizedéig az irányadó nyugati sajtó gyakran hozta szóba az emberiségre súlyosan nehezedő jövőt, csak akkor nem a felmelegedéssel, hanem a lehűléssel riogatták a nagyérdemű közönséget. A *Newsweek* 1975 áprilisában *The cooling World*, a *Time* 1979 decemberében a *The cooling of America* címmel közöl figyelemre méltó írást.⁸ Feltehetően hatott a szerkesztőségre Madách *Az ember tragédiájának* tizennegyedik színe. Érdemes felidézni a nyitó jelenetet: „Hóval és jéggel borított hegyes, fátalán vidék. A nap mint veres, sugártalan golyó áll ködfoszlányok között. Kétes világosság. Az előtéren néhány korcs nyír, boróka és kúszó-fenyőbokor között eszkimó viskó. Ádám mint egészen megtört aggastyán,

bot mellett jó lefelé a hegyekről Luciferrel.”⁹ Napjainkban ugyanezek a folyóiratok már a felmelegedéssel rémisztgetnek.

Ha a változás okát keressük, akkor abban négy betű egymás mellé illesztése segít: CCCP helyett IPCC. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület nevű szervezet 1988-ban alakult, létrehozását az ENSZ Környezetvédelmi Programja és a Meteorológiai Világszervezet kezdeményezte, amit az ENSZ Közgyűlése az éghajlatváltozással foglalkozó határozatában megerősített. Beszédés viszont az a tény, hogy az éghajlattal foglalkozó diplomáciai csoport létrehozása mindenekelőtt a brit kormány azon óhajára adott válasz volt, hogy tudományos támogatást nyújtson a britek atomenergia iránti elköteleződéséhez. Az IPCC azonnal munkához látott, és egyrészt klímatudományi összefoglalókat készített, másrészt az emberre gyakorolt káros hatásokat vizsgálta, amelyek orvoslására intézkedéseket javasolt. Aztán ahogy telt-múlt az idő, erre a szervezetre is rátelepedett az ideológia. Az IPCC-vel kapcsolatban két gond is felmerül. Tudományos szervezetnek állítja be magát, holott nem is az. Mind összetételét, mind illetékességét, mind működését tekintve ez egy politikai és diplomáciai testület.

Másrészt az IPCC egy idő óta azt akarja, hogy az „ajánlott intézkedéseket” – jelentései harmadik részét – az első rész tudományos összefoglalójából *vezessék* le és alkalmazzák az érintettek. Más szavakkal a normát – aminek lennie kell – annak megfigyeléséből származtatnák, ami van. Racionálisan azonban lehetetlen egy tényből normát levezetni. Az IPCC jelentései nem feleslegesek, de racionális értékük nulla. Ennek ellenére ezeket a jelentéseket immár 30 éve a legtöbb nyugati kormányban a tudomány hangjaként ünneplik. Kivétel volt ez alól a Fehér Ház Donald

8 Drieu Godefridi: *L'écologie, nouveau totalitarisme?* Texquis, 2019, 48.

9 Talán nem mindenki tudja: az eszkimó szó politikailag helytelenné vált. 2007 nyarán az észak-franciaországi Compiègne-ben a barátaim arra figyelmeztettek, hogy az eszkimó helyett az inuit szót kötelező használni.

Trump elnöksége idején. Az IPCC tehát nem mérséklő szerepet játszik, hanem ellenkezőleg: teljes mellszélességgel támogatja az antropogén eredetű globális felmelegedés elméletét, amely szerint az ember a szén-dioxid (általánosabban az üvegházhatású gázok) termelésével katasztrofális hatású éghajlat felmelegedést idéz elő. Az IPCC tehát az ökológista ideológia „tudományos” cinkosa.

A szerzőnek csupán azt rovom fel, hogy az ideológiai küzdelmének hevében akaratlanul is nagyobbnak látja-láttatja ellenfeleit a valóságosnál. A disztópikus szépirodalmi részt olvasva hajlamosak vagyunk sötétebbnek látni a jövőt, és – azonosulva a látószögével – elfog a düh vagy az aggodalom az ökológista ideológia diktatórikus tendenciái miatt. Godefridi elmulaszt egy fontos tényt elemezni, mégpedig azt, hogy az ökológizmus önmagában képtelen döntő politikai tényezővé válni. Franciaországnál maradván, hogyan értelmezzük a tényt, miszerint a zöld párt (EELV) képtelen tartósan öt százalék fölül nőni, kivéve az európai uniós választásokat, ahol már érték el 16 százalékot? Igaz, az is csak egyszer volt, 2009-ben. A legutolsó elnökválasztáson, 2022 tavaszán, a zöldek jelöltje, Yannick Jadot csak a 6. helyen végzett csekély 4,63 százalékkal. Ilyen eredmény után jogos a fenti kérdés, hiszen a környezetvédelem kivételes fontosságát és az üvegházhatás okozta felmelegedés elleni küzdelmet a média alaposan bevészte a választópolgárok fejébe. Ráadásul minden párt – a jobboldaliak is – ökoérzékenynek tüntetik fel magukat. A helyes válasz a fenti kérdésre: a Zöld párt és más pártok programjába beépített „zöld” intézkedésekre alapozva még nem lehet felépíteni egy mindent meghatározó, átfogó politikai programot. Még a baloldali düledező épületét sem lehet vele újjáépíteni. Egy elnöki vagy pártelnöki projektnek tartalmaznia kell ugyan egy ökológiai összetevőt, de az nem lehet kiindulópont. Egyszóval: van ökológiai politika, de az ökológia önmagában nem politika.

Bizonyíték? Fel lehetne sorolni legalább egy tucatnyi döntő fontosságú témát, amelytől egyetlen ország politikája sem tekinthet el, noha ezek nincsenek kapcsolatban a környezetvédelemmel. Franciaország esetében az alábbiaknak kell kiemelt szerepet kapniuk a politikai tervezés során: a városrészek iszlamizációja elleni küzdelem; a Köztársaság számára elvesztett területein zajló fegyver- és drogereszkedelelem elleni harc; az európai széthúzást okozó fiskális és szociális dömping felszámolása; a dolgozók érdekeltségének növelése a vállalatokban; a pénz vásárlóerejének fenntartása; az állam egyre növekvő adósságának csökkentése; politikai választ kell adni a hatalmas méretű bevándorlásra; fellépni az iskolai írástudatlanság terjedése ellen; kidolgozni, hogy miként oktassák a tanulókat a növekvő mesterséges intelligencia és a robotika világában való eligazodásra; mi a teendő az Ukrajna területén zajló háború kapcsán; mi a teendő, ha Kína megtámadná Tajvant stb.

Könnyen belátható, hogy egyik kérdéskör sincs kapcsolatban a környezetvédelemmel. Ilyen körülmények között a zöldek igénye arra, hogy minden országos gondot, sürgős megoldást igénylő kérdéskört Dracula módjára a felmelegedés karójába húzzanak, az egyszerűen nem működik. Azt is nehéz belátni, hogy az atomenergia észellenes elutasítása, az ipar szénmentesítése melyik vállalkozót vagy munkavállalót tudná meggyőzni a párizsi, londoni, berlini, vagy New-York-i ökofundamentalistákon kívül.

Az ökológista szektásságtól függetlenül természetesen, mint minden jóérezsű ember, Drieu Godefridi is aggódik a súlyos környezetvédelmi gondok miatt. Jó lenne valóban felére csökkenteni a széndioxid kibocsátást, és elérni, hogy ne legyen anynyi műanyag hulladék, de ez nem ilyen egyszerű, mivel a társadalom dinamikájának hasonló szabályai vannak, mint a természeti jelenségeknek. A társadalmi változásokat nem lehet egyik napról a másikra megváltoztatni – még diktatórikus

módszerekkel sem. A globalizáció és a fogyasztói társadalom ostromozói például kevesebbet beszélnek az Észak-Amerikán és Európán kívüli világról, pedig ott hasonló változások zajlanak, mint amilyenek korábban az atlanti térségben voltak. Mindenhol individualista szemléletű középosztályok jöttek létre, amelyek tagjai fogyasztani, utazni szeretnének, és nem tűrik, ha ebben akadályozzák őket. Bármit is mondanak a „fejlett világ” igazságosztó ideológusai, a gazdasági növekedés a világ nem atlanti részén továbbra is folytatódik. Nem az a megoldás, hogy egyik napról a másikra drasztikus törvényi korlátozásokat vezetünk be a megfélemlített és pellengérré állított északi féltekén. A tudatos környezetvédelem ugyanis ugyanolyan tanult magatartás, mint például a női egyenjogúság elfogadása és támogatása. A változást mindenekelőtt a mentalitásban kell elérni. És ha ez sok ember fejében megtörténik, akkor lesz hatással

a politikára, a törvényhozásra és a gazdaságra. Pozitív jel, hogy a cégek ma már törvényi előírások nélkül is betartják azt az elvárást, hogy áruik és szolgáltatásaik „zöldek” legyenek. Mondani sem kell, hogy napjaink termelő és fogyasztó nemzedékének nagy felelősség ül a vállán, de bízni kell abban, hogy a technikai fejlődés a gondok nagy részét képes megoldani.¹⁰ Ami pedig a türelmetlen ökoideológusokat illeti, ajánljuk nekik a halálmegvető bátorságot tanúsító hittérítő katolikus szerzetesek példáját. Tessék nyakukba venni a világot, és Afrikában, Közel- és Távols-Keleten személyesen győzködjék igazukról az ottani embereket! Lelkileg biztosan jót tesz majd az ökoigehirdetőknél. Tudom, hogy nekik az Óperencián innen minden idegesítő és kiábrándító, de túl az Óperencián már boldogok lehetnek, mint Stázi grófnő és Edwin herceg – trallala – a *Csárdáskirálynőben*.

Király Béla

10 Ésik Sándor: *Sanyikám, én nem politizálok. Az baj, mert akkor más fog helyetted*. Bp., 2024, Libri, 193–202.

KIRÁLY BÉLA (1957) író, politológus. Sóváradon született.